

Fait T, Šnajderová M et al. Estrogenní deficit. Praha: Maxdorf 2007. 276 stran. ISBN 978-80-7345-128-8.

Publikace Estrogenní deficit se věnuje klinickému významu estrogenů v organismu ženy. Popisuje význam estrogenů ve fyziologii ženy v jednotlivých obdobích života, od novorozeneckého období, přes pubertu, období pohlavní zralosti, až po klimakterium a senium. Popisuje mechanismus účinku estrogenů prostřednictvím estrogenových receptorů v organismu. V další části se věnuje diagnostickým a léčebným algoritmům u primárních hypoestrinních stavů u dívek s opožděnou a nenastupující pubertou, popisuje indukci puberty a taktiku hormonální substituční léčby u adolescentek s přechodným i trvalým hypogonadizmem, jako např. Turnerův syndrom.

V následujících kapitolách popisuje diagnostickou a léčebnou strategii sekundárních hypoestrinních stavů

z vyhasnutí ovariální funkce. Hodnotí význam hormonální substituční terapie v období perimenopauzy, všímá si jejího vlivu na jednotlivé orgánové soustavy a popisuje rizika hormonální terapie ve světle nových poznatků, zejména s akcentací indikovaného podávání této terapie, časného startu léčby a dalších racionálních trendů léčby v menopauze. Nedílnou součástí klimakterické medicíny je osteologická problematika, které se věnuje publikace v samostatném oddíle, s hodnocením možností prevence a léčby postmenopauzální osteoporózy.

Dále je v publikaci věnována pozornost endokrinním změnám u pacientek s mentální anorexií, zejména v kontextu s dlouhodobou amenoreou a jejími negativními vlivy na kostní denzitu. Uvádí výsledky studie s estrogenovou substitucí v rámci komplexní léčby těchto stavů.

V posledních částech (nikoli významem) se publikace zabývá využitím estrogenů v reprodukční medicíně a klinické dermatologii. Na závěr se zmiňuje o indikaci a schématech hormonální terapie sexageny ve specifických případech transsexualizmu.

Multioborovým a komplexním přístupem může být publikace přínosná gynekologům, endokrinologům dětského a dospělého věku, internistům, geriatrům i praktickým lékařům, kteří se v rámci kontaktu s pacienty v první linii setkávají se stavy vyžadujícími estrogenní substituci.

MUDr. Otmar Stránský
II. interní klinika LF MU a FN
U sv. Anny, Brno
www.fnusa.cz
e-mail: otmar.stransky@fnusa.cz

Doručeno do redakce: 1. 2. 2008

Šlampa P, Petera J et al. Radiační onkologie. Praha: Galén a Karolinum 2007. 457 stran. ISBN 978-80-7262-469-0 (Galén), 978-80-246-1443-4 (Karolinum)

Dostává se nám do rukou kniha, jejíž vydání považuji za velmi prospěšné. Celé roky chyběla českým lékařům ucelená publikace radiační onkologie, která by sloužila pro orientaci v tomto oboru jiným odborným lékařům, ale především by výrazně prospěla jako učebnice pro postgraduální výuku lékařů v oboru radiační onkologie.

Tato je jednoznačně tímto chybějící materiálem.

Publikace je přehledná, výstižná a dobře srozumitelná, což je nezbytné pro edukační cíl. Má mnoho ilustračních fotografií, schémat a tabulek, které vhodně doplňují text a které jsou v oboru radiační onkologie nezbytností pro dokonalé pochopení problematiky.

Kniha začíná zajímavou kapitolou o historii oboru radioterapie, v níž jsou vzpomenu ty slavné osobnosti světového i českého lékařství a lékařské fyziky, které se významně zapsaly do vývoje oboru.

V další kapitole jsou shrnuty základní principy radioterapie v historickém vývoji až po současný stav a perspektivy oboru, včetně radiační ochrany a nezbytného zajištění kvality léčby. Text je opět jasný, přesný a přehledný a velmi dobře může sloužit postgraduální výuce.

Následující část speciální radioterapie je členěna klasickým způsobem do kapitol podle lokalizace nádorového postižení. Struktura jednotlivých

kapitol je jednotná a popisuje problematiku nádorových diagnóz od epidemiologie, etiologie, diagnostických přístupů k stanovení léčebné strategie. Stanovení léčebné strategie vychází z citací závěrů významných klinických studií a léčebných standardů, které jsou respektovány a dodržovány světově proslulými pracovišti. Cenné jsou pro praxi podrobné popisy léčebných postupů jak v oblasti chemoterapie, konkomitantní chemoradioterapie, tak především v oblasti plánování a vlastního provádění léčby zářením.

Publikaci nechybí i velmi důležitá kapitola paliativní léčby zářením, část o nenádorové radioterapii a léčbě dětských nádorů.